

เรื่อง การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต
สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2546
ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผ.ศ.ดร.ทองสุข วันแสน
ปีที่ทำการวิจัย 2546

บทคัดย่อของ

1. นางทองนาค	หนองหนอก	เลขที่ 8
2. นางนารีรัตน์	ทองเลิศ	เลขที่ 12
3. นางสาวสมวย	ลาดะวงษ์	เลขที่ 15
4. นางสาวรัตนพร	กองกันยา	เลขที่ 22
5. นางอัมพร	เพิ่มทรัพย์	เลขที่ 25
6. นางสาวสมร	ศรีธร	เลขที่ 28
7. นางสุสดี	แก้วคำ	เลขที่ 31

โปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะปฐมวัย ระดับ ค.บ. 2

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราช
ภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2546 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราช
ภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2546 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรม
ศิลปะ

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์
อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2546 ภายหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ อนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2546 มีจำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. การออกแบบวิจัย การวิจัยครั้งนี้ออกแบบวิจัยเชิงทดลองกลุ่มเดียวโดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบและวิธีสร้างดังนี้

3.1.1 องค์ประกอบของแผนการสอนดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 3) เนื้อหา
- 4) กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5) สื่อการเรียนการสอน
- 6) การประเมินผล

3.1.2 วิธีสร้างแผนการสอน

- 1) ศึกษาเอกสาร
- 2) ยกร่างแผนการสอน
- 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดย ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน
- 4) ปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำไปใช้ในการวิจัย

3.2 นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย คือ วิธีเรียนในที่นี้คือวิธีเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

3.2.1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- 1) ขั้นนำ เข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนาและร้องเพลงเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะ
- 2) ขั้นสอน ครูอธิบายสาธิตการจัดกิจกรรมและนักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล
- 3) ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการและวิธีการในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะที่ตีรวมทั้งประโยชน์ของการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ

3.2.2 วิธีการสร้างขั้นตอนการสอน

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) ยกร่างขั้นตอนและกิจกรรมการสอน
- 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดย ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน
- 4) ปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำไปใช้ในงานวิจัย

3.3 เครื่องมือประเมินผล การวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือประเมินคือ

3.3.1 แบบทดสอบวัดพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แบบทดสอบ 3

ฉบับ

- 1) แบบทดสอบการลากเส้นโยงจุดให้เป็นรูปต่าง ๆ
 - 2) แบบทดสอบการต่อเติมภาพตามที่กำหนด
 - 3) แบบทดสอบการต่อเติมภาพจากเส้น
- ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบทดสอบดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2) ยกร่างแบบทดสอบ
- 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดย ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน
- 4) ปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำไปใช้ในการวิจัย

3.3.2 แบบวัดความพึงพอใจ 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารตำรา
- 2) ยกร่างแบบวัดความพึงพอใจ
- 3) ตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสมของข้อคำถาม โดย ผศ.ดร.ทองสุข วันแสน เป็นผู้ตรวจ
- 4) ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์
- 5) นำไปใช้ในการวิจัย

4. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ประสานงานและขอความร่วมมือจากโรงเรียน เพื่อขออนุญาตทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 20 คน

2) ทดสอบก่อนเรียน กลุ่มวิจัยได้ไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 20 คน เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2546

3) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ผู้วิจัยได้ทำการสอนกิจกรรมตามแผน 5 กิจกรรม คือ การวาดภาพพระบายสีตามจินตนาการ กิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุธรรมชาติ กิจกรรมกลิ้งสีด้วยลูกแก้ว และกิจกรรมการสร้างภาพด้วยเศษวัสดุในห้อง ในวันที่ 22 – 26 เดือนกันยายน พ.ศ. 2546 ใช้เวลา 5 คาบ คาบละ 15 – 20 นาที

4) ทดสอบและวัดความพึงพอใจหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบและวัดความพึงพอใจหลังเรียนของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ วันที่ 26 เดือนกันยายน พ.ศ. 2546

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนมาหาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

2) นำคะแนนหลังเรียนมาหาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียน

3) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้สถิติ $t - test$ ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน

4) นำคะแนนความพึงพอใจมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

1.1 กรณีก่อนเรียน พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยภาพรวมแล้วผ่านเกณฑ์ร้อยละ 95 โดยนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 31.6$; $S = 3.2$) และเมื่อพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละกิจกรรม คือ กิจกรรมการลากเส้นโยงจุดให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ การต่อเติมภาพวงกลม การต่อเติมภาพจากเส้น ผ่านเกณฑ์ตามลำดับดังนี้ 90 , 100 , 70 โดยนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับปานกลางทุกกิจกรรม ($\bar{x} = 10.3$, 11.05 , 9.8 ; $S = 1.21$, 1.70 , 1.79)

1.2 กรณีหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยภาพรวมแล้วผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100 โดยนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 39.45$; $S = 2.52$) และเมื่อพิจารณาความคิดสร้างสรรค์แต่ละกิจกรรม คือ กิจกรรมการลากเส้นโยงจุดให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ การต่อเติมภาพวงกลม การต่อเติมภาพจากเส้น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 ทุกกิจกรรม

โดยนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูงทุกกิจกรรม ($\bar{x} = 13.25, 13.3, 12.9$; $S = 1.95, 1.45, 1.58$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เมื่อพิจารณาในแต่ละกิจกรรม คือ กิจกรรมการลากเส้นโยงจุดให้เป็นรูปภาพต่าง ๆ การต่อเติมภาพวงกลม การต่อเติมภาพจากเส้น พบว่า ในแต่ละกิจกรรมนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกกิจกรรม

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสุรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะโดยภาพรวมนักเรียนมีระดับพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.26$; $S = 0.82$) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจหลังการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะรายชื่อ พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจระดับมาก 2 รายการ คือ นักเรียนมีความพึงพอใจในประโยชน์ที่ทำการกิจกรรมการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ และพึงพอใจในประโยชน์ที่ทำการกิจกรรมสร้างภาพจากเศษวัสดุท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.55, 2.75$; $S = 0.82, 0.44$) ตามลำดับและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 18 รายการ คือ นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการกลิ้งสีโดยลูกแก้ว พึงพอใจเกี่ยวกับการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ พึงพอใจเกี่ยวกับการปั้นดินน้ำมัน พึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการสร้างภาพจากเศษวัสดุท้องถิ่น พึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมวาดภาพระบายสีตามจินตนาการ พึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการกลิ้งสีโดยลูกแก้ว พึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ พึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน พึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์ในกิจกรรมการสร้างภาพจากเศษวัสดุท้องถิ่น พึงพอใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการวาดภาพระบายสีตามจินตนาการ พึงพอใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการกลิ้งสีโดยลูกแก้ว พึงพอใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพิมพ์ภาพจากเศษวัสดุเหลือใช้ พึงพอใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน พึงพอใจเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการสร้างภาพจากเศษวัสดุท้องถิ่น พึงพอใจในประโยชน์ที่ได้ทำกิจกรรมการวาดภาพระบายสีตามจินตนาการ พึงพอใจในประโยชน์ที่ได้ทำการกิจกรรมการกลิ้งสีโดยลูกแก้ว พึงพอใจในประโยชน์ที่ทำการกิจกรรมปั้นดินน้ำมัน นักเรียนได้พัฒนาสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 2.45, 2.2, 2.15, 2.05, 2.05, 2.05, 2.05, 2.2, 2.25, 2.2, 2.15, 2.3, 2.35, 2.25, 2.35, 2.4$; $S = 0.75, 0.76, 0.67, 0.82, 0.68, 0.82, 0.75, 1.13, 0.89, 0.87, 0.92, 0.87, 0.97, 1.13, 0.88$)